

ЗБОРНИК

ИСТОРИЈСКОГ МУЗЕЈА СРБИЈЕ

УРЕБИВАЧКИ ОДБОР

**Петар Качавенда (председник), Гојко Лађевић, Момчило Спремић,
Љиљана Станојевић, Владимир Стојанчевић, Жељка Шкорић**

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Гојко Лађевић

СЕКРЕТАР УРЕБИВАЧКОГ ОДБОРА

Љиљана Станојевић

ИСТОРИЈСКИ МУЗЕЈ СРБИЈЕ

ИЗДАВАЧКА КУЛТУРА

Ова публикација је издата у оквиру пројекта „Издавачка култура“ који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

УЧЕСТВОВАЛИ

Др. Милош Јовановић

Др. Јелена Петровић

Др. Зоран Стојановић

Издавач: Историјски музеј Србије, Редакција и администрација:
Београд, Немањина 24, тел. 643-731.

У трошковима издавања ове публикације поред Републичке заједнице културе, учествовала је и Републичка заједница науке.

Штампа: „Космос“, Београд, Светог Саве 16—18.

САДРЖАЈ — CONTENTS

Чланци, расправе, прилози — Articles, papers, contributions	
Војна Крајина у Србији 1718—1739. године — Рајко Веселиновић —	5
Military Confines in Serbia 1718—1739 — Rajko Veselinović — — —	5
Наоружање војске у првом српском устанку — Бранко Богдановић	43
Armament of Serbian Army in the First Insurrection — Branko Bogdanović — — — — — — — — — — — — —	43
Рад Миленка Вукићевића у архивима Русије 1903—1905. године на проучавању устанка — Владимир Стојанчевић — — — —	115
Milenko Vukićević's Work in the Archives of Russia in 1903—1905 at the Study of the First Insurrection — Vladimir Stojančević —	115
Дијалектичка основа друштвено-политичких схватања и делатности Драгише Лапчевића — Андрија Стојковић — — — — —	129
Fondements dialectiques des conceptions socio-politiques et de l'activité de Dragiša Lapčević — Andrija Stojković — — — — —	129
Прво објављивање адреса Марксове интернационале и његовог знаменитог првог тома Капитала на српском језику (1870—1873)	159
Die erste Veröffentlichung von Adressen der Internationale des K. Marx und seines berühmten ersten Bandes des Werks Das Kapital in serbische Sprache (1870—1873) — — — — —	159
Колубарска битка — Саво Скоко — — — — — — — — — — —	169
The Battle of Kolubara — Savo Skoko — — — — — — — — — — —	169
Ослобођење Србије 1944. године — Петар Вишњић — — — — —	199
Liberation of Serbia in 1944 — Petar Višnjić — — — — — — —	199

Из музеологије — From museology

Фонд професора и ректора Београдског универзитета Борба Станојевића у Историјском музеју Србије — Борбе Митровић — Милена Рашковић — — — — — — — — — — —	235
Fund of Djordje Stanojević, Professor and Rector of the University of Belgrade in the Historical Museum of Serbia — Djordje Mitrović — Milena Rašković — — — — — — — — — — —	235

Анали — Annals

Програм рада Историјског музеја Србије за 1983. годину — — — —	241
Programme of Work of the Historical Museum of Serbia for the year 1983 — — — — — — — — — — —	241
Извештај о раду Историјског музеја Србије у 1983. години — —	244
Report on the Activity of the Historical Museum of Serbia in 1983 —	244

Карл Маркс и социјалистички покрет у Србији до стварања КПЈ	249
Karl Marx and the Socialist Movement in Serbia up to the Creation of the CPY — — — — —	249
Реч Драгослава Марковића на отварању изложбе поводом 100-годишњице смрти Карла Маркса и 80-те годишњице српске социјал-демократске странке — — — — —	249
Dragoslav Marković's Speech at the Opening of the Exhibition on the Occasion of the 100 th Anniversary of the Death of Karl Marx and of the 80 th Anniversary of the Serbian Social Democrat Party	249
Излагање академика др Бранислава Бурђева на отварању изложбе „Карл Маркс и социјалистички покрет у Србији до стварања КПЈ“ — — — — —	255
Branislav Djurdjev's Speech at the Opening of the Exhibition »Karl Marx and Serbian Social Democrat Party up to the Creation of the CPY« — — — — —	255
Тимочка буна — — — — —	259
The Rebellion of Timok — — — — —	259
Реч Божидара Манића на отварању изложбе поводом 100-годишњице Тимочке буне — — — — —	259
Božidar Manić's Speech at the Opening of the Exhibition on the Occasion of the Rebellion of Timok — — — — —	259
Преглед изложби Историјског музеја Србије у 1983. години — Косана Јочић-Живковић — — — — —	263
Review of the exhibitions held by Historical museum of Serbia — Kosana Jočić-Živković — — — — —	263
Библиографија написа из штампе о изложбама Историјског музеја Србије — Косана Јочић-Живковић — — — — —	267
Bibliography of articles and the press on exhibitions at the Historical museum of Serbia — Kosana Jočić-Živković — — — — —	267